

Cena numeru
1000 mk.

Cena prenumeraty
w Łodzi

Miesięcznie mk. 21,000
Z przes. poczt.

Miesięcznie „ 26,000
poza Łodzią egz. 1100
Konto Pocztow. Kasy

Oszczęd. 60594.
Należność pocztowa
opłacona ryczałtem.

ROZWIÓJ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Poniedziałek, dnia 16 lipca 1923 r.

TELEGRAMY.

OBCHÓD ŚWIĘTA NARODOWEGO W PARYŻU.

PARYŻ 15-7 (PAT) Święto narodowe miało charakter potężnej demonstracji żywotnych sił Francji. Minister wojny odbył przegląd 12 eskadr lotniczych, które przybyły z Metz dla wzięcia udziału w ogólnej rewji. Rewja ogólna nie odbyła się jednak z powodu panujących tutaj upałów. W południe na placu Almy odbyło się poświęcenie pomnika przyjaźni francusko-belgijskiej. Pomnik został wzniesiony ze składek publicznych.

ROZRUCHY ŻYWNOSCIOWE W AKWIZGRANIE.

AKWIZGRAN 15-7 (PAT) W Akwizgranie wybuchły wczoraj ciężkie rozruchy na tle żywnościowym. Zdemolowano szereg sklepów, zabierając z nich wszystkie artykuły żywnościowe.

KOMUNISCI WZYWAJĄ DO ZBOJNEGO POWSTANIA.

BERLIN 15-7 (PAT) Urzędowe pruskie biuro prasowe donosi, że przeciw komunistycznej „Rote Fahne” wdrożone zostało postępowanie karne z powodu ogłoszenia odezwy, wzywającej proletariata do zbrojnego wystąpienia.

ODPARCIE KŁAMSTW NIEMIECKICH.

PRAGA 15-7 (PAT) Zaprzeczają tutaj pogłoskom, rozsiewanym przez prasę niemiecką o rzekomej koncentracji wojsk czesko-słowackich na granicy saskiej. Są to bowiem doroczne wielkie manewry armii czeskiej.

PRZEDSTAWICIEL ANGIELSKI W MOSKWIE NA URLOPIE.

MOSKWA 15-7 (AW) Handlowy przedstawiciel angielski, Hodgson, wyjechał na urlop miesięczny do Anglii.

DELEGACJA DUŃSKA PRZYJEŻDŻA DO MOSKWY.

MOSKWA 15-7 (AW) Oczekiwanym jest tutaj w najbliższych dniach przybycie delegacji duńskiej. Delegacja składać się będzie z czterech osób. Delegacja rosyjska w Danii jest już naznaczona i liczy 20 członków.

ZAMACH NA KONSULAT FRANCUSKI LIPSKU.

LIPSK 15-7 (AW) Ubiegłej nocy 5 nacjonalistów niemieckich usiłowało dokonać zamachu na konsulat francuski w Lipsku. Zamachowcy zamierzali zniszczyć przedewszystkiem flagę francuską, powiewającą na lokalu konsulatu. Sprawców aresztowano. tłumaczyli się oni tem, że nie chcieli dopuścić, aby chorągiew francuska powiewała w mieście niemieckim w czasie święta narodowego niemieckiego.

WYJAZD SOWIECKIEJ MISJI CZERWONEGO KRZYŻA Z BUŁGARJI.

MOSKWA 15-7 (AW) Sowiecka misja Czerwonego Krzyża w Bułgarji opuściła granice Bułgarji. Według wiadomości „Izwestji”, misja sowiecka zmuszona była do tego kroku ze względu na utrudnione warunki działalności, które dały się odczuć od chwili upadku Stambulińskiego.

W związku z tym „Izwestja” występuje z ostrym artykułem pod adresem rządu bułgarskiego za rzekome szykany misji sowieckiej.

Premjer Witos o obecnej sytuacji Polski.

PARYŻ 15-7 (PAT) „Temps” zamieszcza wywiad swego specjalnego korespondenta p. Algazy z prezesem rady ministrów Witosem, który między innymi oświadczył w streszczeniu co następuje:

POLSKA WYJDZIE ZWYCIESKO Z TRU- DNOŚCI PIENIEŻNYCH.

Normalny rozwój państwa polskiego jest skrepowany trudnościami finansowymi System finansowy pod wielu względami nie odpowiada istotnym warunkom ekonomicznym w kraju. Podczas pierwszych 2 lat niepodległości, gdy państwo zmuszone było sprowadzać z zagranicy zarówno środki żywności jak i inne artykuły, dolar kosztował zaledwie kilkadziesiąt marek. Dziś, gdy Polska nie tylko wystarcza sama sobie, ale ma nawet nadwyżkę produkcji tak, że możemy ją wywozić dolar kosztuje 100.000 marek. W ten sposób właśnie ciąży nad Polską zależność naszej marki od marki niemieckiej, która jest pozostałością monety polskiej z czasów okupacji. Nie brak jednak objawów, które wskazują, że wkrótce Polska wyjdzie zwycięsko ze swych trudności pieniężnych. Nowouchwalone podatki oraz stosowanie zasady największej oszczędności, pozwolą nam stworzyć równowagę finansową. Wstrzymanie zaś druku pieniądza papierowego położy kres chwilowej ciężkiej sytuacji w jakiej znajduje się skarż. Życie ekonomiczne kraju pomimo trudności finansowych, poprawia się z dnia na dzień. Stan rolnictwa osiągnął normalny stopień rozwoju. W tej dziedzinie produkcja stoi na wysokości przemysłu rolniczego. Zbiory w tym roku zapowiadają się dobrze, a możliwym jest, że będą nawet bardzo dobre. Co się tyczy przemysłu, to poprawa jest wybitna. W okresie ostatnich 2 lat powstało kilkadziesiąt nowych fabryk. Odbudowano też wiele większych i mniejszych fabryk w kraju Stanowią one przemysł rodzimy oparty na kapitale własnym. Z drugiej strony bojkot ekonomiczny, stosowany przez Niemcy okazał się dla nas bardzo pożyteczny, gdyż zmusił nas do rozwinięcia naszej przedsiębiorczości i inicjatywy. Tem bojkotowi mamy do zawdzięczenia powstania wielkiej ilości fabryk, co stało się powodem, że kraj wystarcza dzisiaj sam sobie w produkcji artykułów, które dotychczas sprowadzaliśmy z zagranicy. Je-

żeli weźmiemy pod uwagę wzmocnienie się sprawności naszych kolei, powiększenie ilości połączeń telefonicznych, postępy w komunikacji nadpowietrznej, rozwój radio-telegrafji i szeregu układów handlowych z zagranicą, wszystko to pozwala nam z ufnością patrzeć w przyszłość.

WZROK CAŁEGO ŚWIATA SKIEROWA- NY JEST NA POLSKĘ.

Następnie prezes rady ministrów, mówi o sprawie G. Śląska oświadczył: Rodział G. Śląska, który dokonał się na podstawie plebiscytu i został ostatecznie sankcjonowany przez radę ambasadorów, był dla Niemiec, a zwłaszcza dla pewnych kół niemieckich prawdziwą niespodzianką. Niemcy, polegając na skuteczności swej propagandy, którą uprawiali w ciągu wielu lat, nie liczyli się z istotnymi nastrojami ludności śląskiej, która przetrwała i zachowała swą odrębność narodową i wyraziła ją w głosowaniu. G. Śląsk, na którym wprowadziliśmy administrację polską, po burzliwym okresie plebiscytu, wrócił na drogę pokojowego rozwoju i znajduje się w stanie zadawalniającym. Okupacja Zagłęwia, Ruhry pozbawiła Niemcy najbogatszych źródeł węglowych i jednocześnie przesądziła sprawą zaopatrywania się w węgiel. Wobec tego, że największa część bogactw naturalnych G. Śląska mieści się na terytorjum przyznanym Polsce, nie więc dziwnego że wzrok całego świata skierowany jest na nasz kraj.

PRAWO JEST PO NASZEJ STRONIE.

W sprawie gdańskiej premier oświadczył: Stosunek nasz do wolnego miasta jest ożywiony tradycyjnym uczuciem życzliwości i sympatii. Od czasu kiedy nasze interesy bezpośrednio stykają się z wolnym miastem Polska uważa za swój obowiązek skrupulatnie dotrzymywać zobowiązań względem wolnego miasta.

Dlatego opierając się na traktacie wersalskim i dla ścisłego jego przestrzegania, na jednogłośnie uchwalonej przez nasz parlament, chcemy wierzyć, że rząd wolnego miasta narzeczom zrozumie, że prawo jest po naszej stronie i, że przysługujące wolnemu miastu wolność, winna być również udziałem Polski.

Niebywałe upały w Europie.

TEMPERATURA W LONDYNIE — 50 STOP. C. MNÓSTWO LUDZI GINIE OD UDARU SŁONECZNEGO. UPAŁY NIE DOSZŁY JESZCZE DO PUNKTU KULMINACYJNEGO.

WIEN 15-7 (AW) Nadchodzą tutaj wiadomości o niebywałej fali upałów, jaka ostatnio nawiedziła Europę, zwłaszcza zachodnią, mianowicie: Anglię, Francję i Holandję.

Jak poważnie przedstawia się ten fakt dowodzi choćby to, że w Londynie temperatura doszła do 50 stop. C. w słońcu, a 30 w cieniu.

W Paryżu, gdzie temperatura podniosła się do 35 stop., zapadło na porażenie słoneczne 3 osoby.

W Holandji zachorowało również skutkiem porażenia dotychczas 60 a w Londynie 10 osób.

Metereologowie angielscy są zdania, że upały te nie doszły jeszcze do punktu kulminacyjnego.

Rosja wraca do kapitalizmu.

SENSACYJNA MOWA KAMIENIEWA.

Oficjalny organ rosyjskiego rządu sowieckiego „Izwestia“, ogłasza na miejscu naszym sprawozdanie z nadzwyczajnego posiedzenia Rady komisarzy sowieckich, odbytego dnia 28 czerwca pod przewodnictwem Stalina.

Na posiedzeniu tem, głośny przywódca komunistyczny, komisarz Kamieniew wygłosił mowę, która wywarła wielkie wrażenie, gdyż stanowiła dowód, iż komuniści zdecydowali się na odstąpienie od swego programu i że gotowi są do poczynienia koncesji kapitalizmowi.

Kamieniew między innymi powiedział:

„Ciężkie położenie finansów państwowych Rosji sowieckiej, wzrastający wciąż brak pracy, brak metalów i surowców dla naszego przemysłu włóknistego, brak węgla, zrujnowanie naszej głównej produkcji tj. produkcji zboża, katastrofalny stan naszych dróg wodnych i kolejowych, wielkie wydatki na utrzymanie czerwonej armii i administracyjnego aparatu rządowego, smutne położenie naszego systemu pieniężnego, którego uregulowanie bez wystarczających zapasów złota jest niemożliwe, zmusza nas do dalszych, niepożądanych koncesji i kompromisów w stosunku do międzynarodowej burżuazji i naszego głównego wroga, kapitalizmu.

Doświadczenie — mówił dalej Kamieniew — nauczyło nas niestety, że nie byliśmy do tej walki dostatecznie przygotowani i że nie posiadamy mocy zniszczenia kapitału międzynarodowego i wybrnięcia z ciężkiego położenia bez tegoż kapitału. Jesteśmy więc zmuszeni, z czysto taktycznych względów, drobne pozycje odstąpić międzynarodowej burżuazji i kapitalizmowi. To ustępstwo nie przeszkadza nam jednak przygotowywać szeroki front ofensywy proletariatu światowego. Wówczas powetujemy sobie nasze obecne niepowodzenie zupełnie i zdobędziemy sobie konieczne kompensaty. Dlatego proszę towarzyszy, aby rządowy projekt o denacjonalizacji, przedsiębiorstw wielkiego przemysłu przyjęli i podstawę nowej ekonomicznej polityki znacznie rozszerzyli“.

Mowa Kamieniewa, który należy do kierowniczych komunistycznych przywódców partyjnych, dowodzi, iż komuniści rosyjscy doszli do zrozumienia, że swej utopijnej polityce w dziedzinie przemysłu muszą kres położyć i zrezygnować z upaństwowienia rosyjskich fabryk i rosyjskiego przemysłu.

Słowem Rosja powraca znów do dawnego stanu: przemysł rosyjski znajduje się w posiadaniu wielkiego kapitału zagranicznego, a robotnicy rosyjscy, na rozkaz władz sowieck. powraca do dawnego kapitalistycznego „jarzma“. Trudno o wyraźniejszy dowód bankructwa wcielonego w życie socjalizmu. Pytanie tylko, czy wszyscy rosyjscy komuniści zaakceptują tę mowę, gdyż wprowadzenie w życie programu Kamieniewa, oznaczałoby de facto zupełny odwrót od ideałów, uznawanych jeszcze do niedawna za święte.

POGRZEB OFIAR KATASTROFY W ZAKOPANEM.

W piątek odbyły się w Zakopanem pogrzeby dwóch ofiar katastrofy na Łysej Polanie, mianowicie śp. Janiny Meiznerówny i śp. Ireny Kolasieńskiej, a w sobotę w południe odwieziono na kolej zwłoki śp. pułkownika Hieronima Przepilińskiego, które odeszły do Grudziądza.

Pogłoski o zgonie rannych ofiar nie tylko się nie sprawdziły, ale przeciwnie — chorzy mają się lepiej. Zdrowie pani Wilczyńskiej też się poprawiło. Również nieprawdziwymi okazały się pogłoski o rzekomem uszkodzeniu rezerwu przez szoferów. Szofer Kuczera jechał nieostrożnie krajem i to było powodem nieszczęścia.

Widmo wojny domowej w Niemczech.

TAJEMNICZE ZNIKNIĘCIE KPT. ERHARDTA,

BERLIN 15,7 (A, W.) Bezpośrednio po ujawnieniu ucieczki Erhardta, rzeszlańscy natychmiast telegramy z poleceniem ujęcia go do wszystkich stacji granicznych Niemiec, a nawet zagranicę. Wszelkie jednak zamierzenia, wydane w tym kierunku nie dały żadnych wyników i policja niemiecka nie ma dotychczas najmniejszego wyobrażenia o kierunku, w którym zbiegł poszukiwany.

PLANOWANY ZAMACH NACJONALISTÓW NIEMIECKICH W BAWARJI,

LIPSK 15,7 (A, W.) Według kursujących tutaj pogłosek okazuje się, że Erhardt udał się na południe Niemiec, Ukrył się on podobno w Bawarii.

W związku z tem „Vorwärts“ wyraża obawy, że ucieczka Erhardta pozostaje w ścisłym związku z wybuchającymi coraz częściej zaburzeniami, w których inicjatorami są zawsze nacjonałiści. Dziennik ten twierdzi, również, że Erhardt znajduje się w Bawarii.

ze względu na planowany przez nacjonałistów niemieckich zamach stanu. Obawy te zdaje się potwierdzać rzekomy fakt wysłania przez znajdującego się w więzieniu Rossbacha do organizacji wojskowych nacjonałistycznych tajnego rozkazu wzywającego je do zbrojenia się.

EKSCESSY MONARCHISTYCZNE W POŁUDNIOWYCH NIEMCZACH.

MONACHJUM 15,7 (A, W.) Opinia zastanawia się nad uderzającą jednoczesnością ucieczki Erhardta a ekscesami monarchistycznymi. Krają pogłoski, według których należy się, zwłaszcza w południowych Niemczech, spodziewać wojny domowej.

POWAŻNE ZABURZENIA W MONACHJUM

BERLIN 15,7 (A, W.) Według nadeszłych tu ze stolicy Bawarii wiadomości, doszło tu z okazji święta sportowego do poważnych zaburzeń ulicznych, mających miejsce między demonstrującym tłumem a policją. Najgorętsza walka wrzała w gmachu ministerstwa komunikacji. Policja zdołała jednak wreszcie opanować położenie, Aresztowano wiele osób.

Charakterystycznym jest fakt, że aresztowanych natychmiast prawie po uwieszeniu wypuszczono na wolność.

STRAJK ROBOTNIKÓW BUDOWLANYCH W BERLINIE SKOŃCZYŁ SIĘ,

BERLIN 15,7 (PAT) Na skutek interwencji ministra pracy, robotnicy budowlani zgodzili się zaprzestać strajkować. Mają oni do dnia 18 bm, i za dni poprzednie pobierać po 17, 200 marek, a od 18, do 25, po 19.000 marek za godz. pracy. Jutro wracają do pracy.

Co zrabowali świętokradcy z gnieźnieńskiej katedry.

Ze złotego relikwiarza, w którym spoczywała głowa śp. Wojciecha, zbrodniarze zdarli pieczęcie, stwierdzające autentyczność relikwii.

Według spisu, oddanego władzom śledczym, skradziono oprócz najdrogocenniejszego relikwiarza z czaszką św. Wojciecha:

1) Monstrancję szczerozłotą około 60 cm. wysadzana brylantami, szmaragdami i rubinami, w liczbie około 200; 2) Kielich złoty 30 cm. wysoki, zewnątrz kwiaty artystyczne, emaljowane w różnych kolorach, z herbem księcia Jerzego Michała Poniatowskiego. Nóżka kielicha ozdobiona jest kilku rubinami; 3) Kielich złoty, 27 cm. wysoki ozdobiony zewnątrz w emaljowane kwiaty, wysadzany rubinami i djamentami. Na nóżce dwie obrączki wysadz. djamentami; na górnej części nóżki cztery głowy przedstawiające symbole awantyckie i herb arcyb. gnieźn. Andrzeja Teodora Potockiego; 4) Kielich złoty wys. 30 cm. na puszcze wyciśnięte artyst. rzeźby w stylu XVII wieku. Pomiedzy rzeźbionymi kwiatami głowa wołu przebita sztyłem; 5) Kielich złoty (mały format) bez żadnych znaków. Wykonanie skromne; 6) Kielich złoty 30 cm. wysoki zewnątrz rzeźby z XVIII wieku i herb arcybiskupa gnieźn. Komorowskiego; 7) Złoty kielich 29 cm. wysoki, format wąski, toczone rzeźby z XVII wieku; 8) Złoty kielich 30 cm. wysoki nadzw. ciężki zewnątrz tłoczony herb arcybiskupa Radziejewskiego i artyst. rzeźby; 9) Kielich srebrny, pozłacany, 30 cm. wysoki, zewnątrz emaljowane obrazki, przedstawiające Mekę Pańską i wizerunek św. Barbary; 10) Kielich złoty, do którego brak nam jeszcze głowego opisu. Przy wszystkich kielichach były patyny złote wzgl. pozłacane lub srebrne.

Złotą monstrancję wysadzaną beczennymi brylantami, szafirami i rubinami zbrodniarze połamali widoczne nie mogąc zmie-

ścić do plecaka, gdyż odłamki odnaleziono. Kradzież miała następujący wynik: Bawiąca w Gnieźnie wycieczka nauczycieli krajkowskich po wyjściu ze skarbcza, przeszła do biblioteki, gdzie zabawiła blisko 1 i pół godziny. Skarbiec zamknął kościelny jednym kluczem. Po wyjściu więc wycieczki nauczycieli, zakradli się złodzieje, otwierając za pomocą podrobionym kluczem. Wychodząc u siłowali oni skarbiec zamknąć, ale klucz złamał się w zamku. Stwierdzono, że klucz był precezyjnie podrobiony i był z żelaza, miedzi i ołowiu. Ciemnozielony samochód, który zauważono przed katedrą, około godz. 11-ej widziano również przed miejscową kawiarnią „Esplanady“. W samochodzie siedziało dwóch mężczyzn w hełmach szoferskich. Piękny wygląd samochodu zwrócił uwagę jednego z przechodniów, który też zanotował jego numer. Z dalszego toku śledztwa wynika, że zbrodniarze uciekli przez Poznań, Strzałków, Kutno w kierunku Łodzi.

W piątek w nocy łódzka policja została zaalarmowana przez władze poznańskie. Policja dokonała obławy, podczas której przytrzymano dwóch kasiarzy, którzy w żaden sposób nie mogli wykazać swego alibi w czasie krytycznym. Z tego co mówią, można przypuszczać że byli oni w tym czasie w Poznaniu.

W sobotę sprowadzono ich do Gniezna celem skonfrontowania z tymi osobami, które przyglądały się osobom, będącym na samochodzie.

Stwierdzono, że w zamku drzwi od skarbcza znajdowały się odłamki klucza podrobionego. Klucz był starannie przygotowany, mimo to jego pióro różniło się od prawdziwego klucza. — Śledztwo idzie teraz w tym kierunku, gdzie ten klucz został podrobiony. Kradzieży ułatwia i ta okoliczność, że skarbiec położony jest przy cmenternym kurytarzu Kościelnego. Gozdawskiego aresztowano, lecz wkrótce wypuszczono

SPRAWCÓW KRADZIEŻY W KATEDRZE GNIEZNIENSKIEJ DOTAD JESZCZE NIE UJETO.

GNIEZNO 15,7 (AW) Mimo wytrwa-

lej i nieustannej pracy urzędników śledczych dotychczas nie udało się wpaść na wyraźny ślad sprawców kradzieży w katedrze gnieźnieńskiej.

KRONIKA

— Kalendarzyk.

Poniedziałek 16 lipca N. P. M. Szkaplernej.

Wschód słońca g. 4 m. 26

Zachód o g. 8 m. 55

— Widowiska.

Teatr miejski (Cegielniana 63)

„To co uajważniejsze”

Teatr Scela (Cegielniana № 18)

„Premjera”

Filharmonja (Dzielna 2)

„Tragedja uwiedzionej”

„Luna” (Przejazd 1)

„Wąwóz śmierci”

„Casino” (Piotrkowska 67)

„My Boy”

„Odeon” (Przejazd 2)

„Dzieci rewolucji”

Grand-Kino (Piotrkowska 72)

„Cienie nocy”

Muzeum Nauki i Sztuki (Piotrkowska 91)

Kalendarzyk historyczny.

1515 — Spotkanie Zygmunta Starego z cesarzem Maksymilianem I.

Wiadomości bieżące

— **Odwołanie wycieczki „klubu narodów odrodzonych”.**

(bip) Jak się dowiadujemy z urzędu wojewódzkiego otrzymał w dniu wczorajszym telegraficzną wiadomość ministerstwa spraw zagranicznych, iż wycieczka „klubu narodów odrodzonych”, która jak wiadomo miała przybyć do Łodzi w dniu 17 bm. została odwołana.

— **Obowiązek prowadzenia ksiąg w handlu i przemyśle.**

(pap) Jak się dowiadujemy z Izby Skarbowej, ta ostatnia ponownie zwraca się do właścicieli przedsiębiorstw, którzy posiadają patenty handlowe I i II kategorii, i przemysłowe I, II, III, IV i V-iej iż są obowiązani już od 1 lipca rb. prowadzić księgę obrotu, w której winni codziennie wpisywać na przychód towary nabyte, względnie wyprodukowane, na rozchód towary sprzedane, księga musi być potwierdzona przez odpowiednią władzę. Posiadacze patentów wyżej wskazanych winni płacić 2 proc. podatku od obrotu osiągniętego w ciągu miesiąca na rzecz Skarbu Państwa i pół proc. na Samorząd.

— **W sprawie podatku przemysłowego.**

(bip) W myśl nowego rozporządzenia urzędy skarbowe podatków i opłat skarbowych podzielone zostały na okręgi wymiarowe.

W Łodzi każdy urząd skarbowy podzielony zostaje na 6 okręgów. W każdym okręgu czynne będą po 2 komisje odwoławcze dla spraw tego podatku. Izba skarbowa otrzymała również okólnik, aby specjalnie baczyć nad sprawami podatku przemysłowego i prowadzić jaknajściślejszą ewidencję płatników.

— **Termin płatności podatku gruntowego.**

(bip) Termin płatności kwot podatkowych państwowego podatku gruntowego za I-sze półrocze ustanowiony został na czas od dnia 15 sierpnia do 15 września rb.

— **Możliwość strajku tramwajowy.**

(bip) Jak już donosiliśmy, związek pracowników tramwajowych wystąpił z żądaniem podwyższenia płac po 30 proc. na co na wspólnej konferencji dyrekcja K.E.L. nie zgodziła się.

W związku z tem na terenie remizy tramwajowej odbyło się ogólne zebranie pracowników.

W swoim referacie referent wskazał, iż obecnie żądanie podwyższenia płac o 30 proc. nie jest już aktualne, ponieważ ceny wszelkich artykułów w międzyczasie tak wzrosły, iż idąc śladem włóknarzy należy zażądać 80 proc. podwyżki.

Nad referatem wywiązała się dyskusja, poczem przyjęto jednogłośnie następującą rezolucję:

Ogólne zebranie pracowników tramwajowych uchwala:

Pogrzeb ś. p. Kazimierza Oswalda - Freudenberg.

(pap) Wczoraj, o godz. 10 rano, w prosektojum miejskiem przy ul. Łąkowej na zarządzenie prokuratora została dokonana sekcja zwłok śp. Kazimierza Oswalda, artysty Teatru Miejskiego, ofiary zagadkowej śmierci. Sekcji dokonał dr. Mielezsko w asystencji sędziego śledczego, Łozińskiego, Po dokonaniu sekcji zwłoki zostały złożone do trumny dębowej, a następnie metalowej, z powodu rozkładu ciała.

Ogólne oburzenie wśród zebranych, oczekujących na sekcję zwłok, wywarło to, iż po zwłoki przyjechała zwyczajna rolwaga, która miała zabrać je do kaplicy na starym cmentarzu ewangelicko — augsburskim, gdzie po obiedzie dopiero miał się odbyć pogrzeb.

Na wywiezienie zwłok rolwąga zareagowali koledzy, artyści Teatru Miejskiego, którzy sami wynajęli karawan i zajęli się eksportacją zwłok z prosektojum miejskiego na cmentarz.

O godz. 3, 30, w upalny dzień lipcowy, z prosektojum koledzy zmarłego wynieśli trumnę tragicznie zmarłego artysty, Kazimierza Oswalda, W milezeniu za karawanem, wśród spiekoty szli za rydwanem tego, który jeszcze

dni temu kilka wruszał pogodnym sentymentem ostatniej swojej kreacji, Szli oddać mu ostatnią posługę, W orszaku żałobnym widzieliśmy cały zespół artystów Teatru Miejskiego, z dyrektorem, Barwińskim, na czele, naczelnika wydziału kultury i sztuki przy województwie łódzkim, prof. Raciborskiego przedstawicieli prasy, szkołę dramatyczną, grono sympatyków i przyjaciół zmarłego.

Orkiestra Filharmonji złożyła swój hołd zmarłemu, grając marsz pogrzebowy, Ogólną uwagę zwracała nieobecność w kondukcje pogrzebowym przedstawicieli magistratu i komisji teatralnej, która z obowiązku rzeczy winna oddać hołd zasłużonemu artyście.

Nad grobem zęgnął trumnę dyrektor teatru, p. Barwiński, który przemówił w następujących słowach.

„Nieublagane, bezlitosne fatum wyrwało Ciebie, Kolego Najdroższy, z pódród nas, Zabrało cię w kwiecie meskich lat, w pełni rozwoju talentu, wyrwało cię twemu powołaniu zbożnej i rzetelnej pracy, Zamknęło usta twoje na wieki, Zamknęło twoje oczy, przez które przegłądało na świat złote, anielskie serce, Uszedłś w kraje nieznane, połączyłś się szczera, czysta, artystyczną duszą z zgasłymi towarzyszami po-

wolania. Przyjęli Ciebie w grono swoje najwięksi zmarli i wskazali Ci pośród siebie poczesne miejsce, boś czysto i niezłomnie pracował, Sztukę naszą fanatycznie, bezinteresownie do szaleństwa ukochał, Skromną, cichą pracą swoją, rzetelnie zasłużyłś się polskiej scenie i ona zachowa Ciebie, wierny żołnierzu, w wdzięcznej pamięci,

Następnie, imieniem Kolegów, przemawiał poeta — aktor, Gwido Trzywdar Rakowski, nawiązując przemówienie do wersetu wiejsza romantyzmu,

„Świat Cię był w takie łańcuchy poimiał, że teraz pewnie Twój sen będzie szerszy, gdyś oddał ducha” Panie Kazimierzu, Kolego nasz kochany, całym sercem i duszą umiłowany żmudny zawód aktora, poświęciłś mu ciężki trud, godziny tworzenia i wieczory żłudy teatralnej, Gdy blask lamp rozbiłś na ołtarzu, poświęconym sztuce teatralnej, wtedy żyłś drogiem Ci życiem odtwarzanych przez Cię postaci,

Śpiewałś najistotniejszy rytm duszy swojej, Radosne „Hosanna” artysty, Praca, sumiennosc i karnosc istic żołnierska uczynily z Ciebie artystę rzetelnego, umilowanie przedmiotu i niezłomność w pracy sprawily, że talent Twój rozkwitł kwieciami najpiękniejszego życia.

W stosunkach koleżeńskich, dobroć, równowaga, a przede wszystkim serce złote, było tą rekojmnią, współbycia niezmaconego, jakie trwało między Tobą a nami, oprzemienione smętkiem Twojego uśmiechu. Dziś odchodzisz od nas w zaświaty, Towarzyszy Ci żal najgłębszy i pamięć najserdeczniejsza i pustka, Zabrał Panie Kazimierzu, Kolego nasz Drogi Niech ta ziemia stanie piastunką, Cię niech ukoł na serce nieprzespany. Niech jasne, dobre duchy rozburzą łańcuchy, Niech Cie powiodą w kraję piękna, niezamaconego, o której tyle marzyłś, kołatałś się z nami po świecie”

A kiedy ucichły przemówienia i kłania zebranych i przebrzmiały akordy muzyki, spokój i cisza ujęły w ramiona skolatanego ciała zmarłego.

W gorących promieniach schneły kwiaty i blakły szarfy na świeżej mogile, skrywając tajemnicę niedawnej tragedji,

Niebezpieczeństwo powszechnego strajku w Łodzi.

DZIŚ ROZPOCZYNA SIĘ STRAJK ROBOTNIKÓW WŁOKIENNICZYCH.

(pap) Jak donosiliśmy, w dniu wczorajszym odbyła się konferencja przedstawicieli związków robotniczych włók., „Praca”, Chrześcijańskiego i Klasowego z przedstawicielami przemysłowców w sprawie podwyżek żądanych przez robotników. Konferencja nie doprowadziła do zlikwidowania zażądania, a na skutek kategorycznej odmowy przemysłowców robotnicy wracając do swych ponownych żądań 79 proc. podwyżek odbyli w dniu wczorajszym nadzwyczajne zgromadzenie delegatów fabrycznych wszystkich 3-ch związków w sali Domu Ludowego, Przejazd 34. Pierwszy przemawiał przedstawiciel klasowego związku p. Kałużyński, zdając sprawozdanie z odbytej konferencji z przemysłowcami, po powyższym sprawozdaniu wywiązała się ożywiona dyskusja co do dalszej akcji ekonomicznej. W dyskusji

zabierali głos delegaci robotników w poszczególnych fabrykach. Mówcy w przemówieniach swych nawoływali do stworzenia jednolitego frontu i poprowadzenia wspólnej akcji ekonomicznej. Przedstawiciele chrześcijańskiego związku wzywali do powstrzymania się z akcją strajkową oświadczając, iż nie jest obecnie odpowiedni do tego czas, natomiast przedstawiciele związku klasowego i „Praca” postawili wniosek do natychmiastowego przystąpienia do strajku. Większością głosów przeszedł wniosek klasowców i zw. „Praca” za przystąpieniem do strajku w dniu 16/bm. tj. w poniedziałek, gdyby strajk powyższy nie przyniósł żadnych konkretnych rezultatów postanowiono w porozumieniu z innymi związkami rozpocząć strajk powszechny w dniu 17 lipca rb tj. we wtorek.

Wycofać wystawione żądanie 30 proc. podwyżki i wystąpić z żądaniem 82 proc.

Termin odpowiedzi wyznacza się na dzień 17 b. m.

O ile do tego terminu żądanie te nie będą zaakceptowane zarządza się strajk włoski, a o

O ile do tego terminu żądania te nie będą robocia,

Teatr i sztuka

— **Teatr miejski.**

Dziś w poniedziałek 16 lipca dla pracowników robotniczych i inteligencji „To co najważniejsze” Jewreimowa z p. Wiśniewskim w roli komika, i Tańskim w roli Parakleta.

Bibliografia.

wydawnictwa Głównego Urzędu Statystycznego.

Ukazał się zeszyt 3 (marzec) **Miesięcznika Statystycznego** wydawanego przez Gł. Urząd Statystyczny pod redakcją Ignacego Weinfeldta i Stefana Szulca. Zeszyt zawiera rozprawę Jana Piekalkiewicza p. t. Prace i zadania Międzynarodowego Instytutu Statystycznego w dziedzinie statystyki skarbowej. W części tabelarycznej obok innych działań umieszczono między innymi dalszy ciąg statystyki wielkiej własności ziemskiej (województwa warszawskie i łódzkie) wiadomości o produkcji nawozów sztucznych w Polsce, oraz dalszy ciąg statystyki wyznaniowej i na rodowościowej na podstawie spisu ludności z dnia 30 września 1921 roku (woj. lwowskie, stanisławowskie, tarnopolskie).

Jednocześnie wydano również zaległe zeszyty 9 i 12 **Miesięcznika Statystycznego z roku ubiegłego**. Pierwszy z tych zeszytów zawiera obszerną rozprawę prof. Ludwika Krzwickiego, analizującą krytycznie spis ludności z r. 1921; dołączone 4 kartyogramy ilustrują wyniki spisu. Zeszyt dwunasty zawiera m. in. dokończenie pracy Wacława Schmidta, o Genezie prywatnej rosyjskiej własności ziemskiej w b. guberniach wileńskiej, grodzieńskiej i mińskiej, rozprawę Tadeusza Janiszowskiego o handlu zagranicznym Rzeczypospolitej Polskiej w pierwszym półroczu 1922 roku, oraz dokończenie statystyki szkolnictwa powszechnego według szczegółowej ankiety z r. szk. 1920 | 21.

Ukazał się zeszyt 3 (marzec) **Statystyki Pracy** miesięcznika wydawanego przez Gł. Urząd Statystyczny pod redakcją Edwarda Lipińskiego. W treści zwraca uwagę artykuł Eugenjusza Budziszewskiego, który zdaje sprawę z wyników ankiety, przeprowadzonej przez Gł. Urząd Statyst. w sprawie budżetów rodzin urzędniczych i robotniczych. Aczkolwiek oparły na nieznacznej tylko liczbie prawidłowo prowadzonych książeczek rachunkowych, artykuł doprowadza do ciekawych wniosków, ważnych zwłaszcza w związku z polemiką toczącą się co do metody obliczania wzrostu drożyzny przez komisję do badania zmian kosztów utrzymania. Wiadomości o rynku pracy, cenach hurtowych i detalicznych, umowach zbiorowych, placach i zarobkach, strajkach i lokautach dopełniają całości, obejmującej całokształt zagadnień pracy i cen.

Rocznik Statystyki Rzeczypospolitej Polskiej, Rok wydania I. 1920 | 22 część II. Wydana przez Gł. Urząd Statystyczny druga część statystyki odznacza

się przede wszystkim różnorodnością treści, jak wskazuje spis głównych działów obejmujący podział administracyjny, ludność, rolnictwo, reformy rolne przemysł, spółki akcyjne, komunikacje, handel zagraniczny, ceny, kredyt, skarbowość, wymiar sprawiedliwości, szkolnictwo, czasopiśmiennictwo, zdrowotność, współdzielczość, statystykę społeczną, emigrację i repatriację, wyniki wyborów i plebiscyt w. Tablice niekiedy bardzo szczegółowe, oparte są na materialu urzędowym i co również podnieść należy, doprowadzone wedle możliwości do ostatniej chwili.

Ze świata.

LEKARZ ZAMĘCZONY PRZEZ ŻONĘ.

§) Przed izbą karną sądu krajowego w Monachium, stanęła obecnie 54-letnia wdowa po naczelnym lekarzu Bandreli, z powodu stałych, niebezpiecznych dla życia obrażeń cielesnych, zadawanych przez nią mężowi

Rozprawa sądowa odsłoniła straszny obraz rzadko spotykanych stosunków małżeńskich.

Oskarżona jest kobietą wysoką, dobrze odżywną, mąż zaś jej był człowiekiem chorowitym, znajdującym się na progu starości, przygnębiłym i wyniszczonym bezlitosnym postępowaniem żony

Podczas gdy żona jego nie żałowała sobie na stroje, ani na jedzenie i picie i w spiżarni miała olbrzymie zapasy żywności, nieszczęśliwy jej mąż otrzymywał nawet kawałek chleba. Fizycznie był bebronny i męsiał często chylkiem, w tajemnicy przed żoną kupował sobie kawałek chleba. Ta „Herod-baba” wieczorem zamykała go nieraz na długie godziny, w zmie zaś trzymała go na mrozie, na balkonie. Po śmierci tego męczennika niemieckiej Ksantypy, okazało się, iż ciało jego przedstawiało się jako zupełny szkielet, a na wielu miejscach spostrzeżono siniaki. Rzeczoznawcy lekarscy orzekli, że małżonka jego była z natury brutalną, chciwą, ale normalną zupełnie istotą. Sąd skazał ją na półtora roku więzienia.

STATUA „BIUROKRACJI”.

§) Amerykanie robią teraz trudności imigrantom, pragnącym dostać się do ich kraju. Znakomity rzeźbiarz De Aha z Rio de Janeiro przyjechał z żoną do N. Jorku, lecz został wraz z innymi emigrantami zatrzymany na Ellis Island, w celu stwierdzenia tożsamości osoby, celu przybycia, środków utrzymania, umiejętności czytania i pisania, stanu zdrowia i różnych innych okoliczności, któremi się interesują władze amerykańskie. Daremnie powoływa się na swo-

je stanowisko w świecie artystycznym. Nieublagany urzędnik wskazując na to, że jest wielu ludzi, co się nadszywa pod miano artystów, polecił pana De Aha dobieść, że mówi prawdę. Rzeźbiarz w ciągu trzech godzin ulepił z gliny statuetkę, symbolizującą „biurokrację”, poczem został bez dalszych trudności wpuszczony do kraju. Wypadek ten wywołał dużą wesołość w Ameryce, a reprodukcja posądku, wyobrażającego „biurokrację”, rozeszła się w tysiącach egzemplarzy po całych Stanach Zjedn. i przyniosła twórcy pokąźny dochód.

HISTERYCY I REUMATYCY WINNI SIĘ TATUOWAC.

§) Pewien amerykański lekarz doszedł do przekonania, że tatuowanie się dzikich miało raczej względy lecznicze, aniżeli dekoracyjne, fobojdyczne i d. t. Tatuowanie chroni znakomicie przed reumatyzmem i chorobami nerwowymi, wywołując przez nakłówanie szpilką silniejszy dopływ krwi i wzmocnienie organizmu.

ILE KOSZTUJE POŁTORA CAŁA NOGI.

§) Dzienniki amerykańskie donoszą: Skutkiem katastrofy automobilowej musiał się 12-letni Irving Weiner poddać amputacji nogi. Chirurg skrócił mu szczęśliwie prawą nogę o i pół cala, jednakże rodzice chłopca postanowili zażądać odszkodowania od właściciela automobilu. Na rozprawie sądowej sędzia, uznając słuszność pretensji rodziców, skazał właściciela automobilu na 23,000 dolarów odszkodowania. Działo się to oczywiście w N. Jorku, gdzie każdy co 5-ty obywatel posiada własne auto i gdzie dziennie około 100 ludzi pada ofiarą katastrof automobilowej. Jakżeż dobre są nasze dorożkarskie na pół ślepe szkapki, które z braku ośsa nie są w stanie rozdzielić nawet jednej porządnej... żaby.

KOLOROWA BAWELNA.

§) W przyszłości ustanie potrzeba farbowania bawełny — otrzymamy ją prosto z ręki matki natury we wszystkich kolorach. Już dziś w różnych krajach rośnie kolorowa bawełna. Kolor nie zależy od gatunku ani od warunków klimatycznych, zależy on wyłącznie od gatunku nasion. Taka kolorowa bawełna jest mocniejsza, gdyż wiadomo, że farba osłabia nitkę, nie płowieje i może być prana w każdej wodzie. W Stanach Zjednoczonych znajdujemy białą bawełnę, w Peru czerwona, w Egipcie i na Hawaj brązowa, w Chinach rośnie żółta bawełna, w Indiach szara, w południowej Karolinie zielona, a w Meksyku czarna.

Przy pomocy krzyżowania można osiągnąć wszystkie odcienie.

Teatr Letni Scala w ogrodzie **Dziś poniedziałek wielka niebywała premiera!** **Pełna zmiana programu i sił artystycznych.**

Drobne ogłoszenia

Kupno i sprzedaż:

Al! Al! Al! Kupuję meble, dywany, futra, garderobe, maszyny do szycia (płacę najlepiej). Łańcut, 6-go Sierpnia (Benedykta) 28. 4257-11

Al! Al! Al! Kupuję meble, dywany, futra, maszyny do szycia. Wajnrajch, Benedykta 19. 4268-21

AA! Meble sypialne, stołowe szafy, łóżka, stoły, krzesła, otomany, kozetki, krzesła wiedeńskie oraz inne sprzedaje Przejazdki Piotrkowska 108. 6262-0

Do sprzedania rasowa krowa, daje dziennie 16 litrów mleka. Łódź, Leszno 58. 4413-2

Maszynę do szycia Bergiera sprzedam. Wiadomość: Wiodok IV III-cie piętro Jachnik. 4447-2

Sprzedam 2 motory 16-12C koni fabryki Perkun dynamo maszynę, wałki transmisyjne i łożyska. Wiadomość i obejrzenie elektroniwnia w Taszynie. 4437-2

Sklep spożywczy do sprzedaży. Wiadomość: Napiórkowski 86, sklep. 4443-2

Sprzedam dom w Langówku i ogród owocowy oparkaniony siatką drucianą. Cena 120.000.000. Wiadomość ul. Pańska № 101 P. Pahl. 4442-5

Dom drewniany z ogródkiem owocowym sprzedam katolikowi polakowi, ostatni przystanek tramwaju przed Pabjanicami ul. Małsiana № 4. 4474-2

Są do sprzedania rondle kuprowe i waga decymalna. Przejazd 52 m. 6. 4475-3

powozy bryczki, rolwagi, towa rowe bryki, wozy węglarskie sprzedam Kilińskiego 28. 4478-3

Konia sprzedam Kilińskiego 28. 4479-3

PAPIER po cenach fabrycznych, wszelkiego gatunku, Hurt i detal. Skład papieru Bolesław Frejlich Al. Kościuszki № 10. 4460-10

Gospodarstwa, ogrody, domy miejskie poleca Klabor Białe Błota, poczta Ciele, powiat Bydgoszcz Jan Klabor. 4466-2

Szafę, otomanę, łóżka, stół, krzesła, leżankę, etażerkę sprzedam Przejazd 24 m. 1. 4471-3

Różne:

A kuszerka Pipikowa przyjmuję panię miejscową i przyjezdne. Piotrkowska 132 m. 14. 4463-15

Skradziono paszport wydany przez gm. Tkaczew pow. Łęczyckiego na imię Pięty Słania. 4458-3

Udzielam lekcji w zakresie 6- u klas. 6-go Sierpnia 14 pralnia. 4427-3

Potrzebny uczciwy chłopiec na posyłki, skład apteczny, Kilińskiego 146. Zgłaszać się z rodzicami. 4464-2

Przyjmę na własność dziewczynkę do dwóch lat Stenkiwicza 91 m. 25. 4469-3

STUDENT udziela matematyki, ki, łaciny, fizyki języków. Kilińskiego 86-3 (druga brama) 4403-2

Przyjmę posadę jako pielęgniarką w prywatnym domu ul. Fabryczna 1, m. 19. 4441-2

Student Uniwersyt. Jagiel. rutynowany korepetytor, przyjmie lekcje na wsi (u chrześcijan). Zgłoszenia w administr. „Rozwoju” pod „M-ski. 4449-2

Potrzebna sklepowa z wykształceniem 4-5 klasowym z kaucją 200 000 do restauracji. Rokicińska 56. Tamże potrzebna służąca, umiejająca gotować 4430-2

Rządca rolnik kawaler z 8-10 letnią pratyką poszukuje posady od zaraz pod ogólny kierunek lub dyspozycję. Otwarty pod „Roiłnik” do „Rozwoju”. 4560-2

Poszukuję panienki do lat 18 do dwójga dzieci lat 5 i 3 oraz służącej do wszystkiego umiejającej gotować gospodarskie obiady Pańska 35 4470-3

Przybiła się suka, czarna, podpalana z obrozą. Prawy właściciel może odebrać. Ul. Przejazd 15 Poustolski 4477-3

Zagubione dokumenty

Łęcka Helena zagubiła paszport niemiecki, wyd. w Łodzi. 4440-2

Łęcki Bronisław zagubił dowód osobisty, wydany w Łodzi. 4444-2

Wnucek Bronisława i Natalja zagubili paszport rodzinny wyd. w Łodzi. 4478-2

Marciniak Wawrzyniec zagubił dowód osobisty w dany w Starostwie Łaskim. 4457-2

Lęcka Bronisława zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi. 4475-3

Wysiążkę „Barbara Tryznianka” zagubiono 10 b. m. na Główniej. Uprasza się o zwrot za na groda do „Rozwoju” Al. Kościuszki № 41. 4459-2

Wolnik Stefan zagubił paszport polski wydany w Pabjanicach. 4461-3

Płace 113830

150% drożej kupuję brylanty, złoto, srebro zegarki, stare zęby, garderobe Konstantynowska 7, Milich prawa oficyna. 1-sze piętro

PALTA damskie, męskie, dzieł roboty najtaniej i na raty w Jarmarku Łódzkim Piotrkowska Nr. 44. 3786-4

Cena ogłoszeń przed tekstem i w tekście 1300 mk., za tekstem 1000 mk. zw. oznajm. 500 mk., wśród drobnych 1000 mk. nekrologi 500 mk., komuniaty 1000 mk. za wiersz milimetryowy lub jego miejsce. Inne ogłoszenie berterminowe 150 mk., za wyraz, duże litery 1500 mk. dla poszukujących pracy 100 mk., najniższe ogłoszenia 1500 mk. Ogłoszenia zamiejscowe 50 proc. drożej. Zagranicę zalicza się 100 proc. Stronice przedtekstem dla ogłoszeń uodzielona na 8 łamy, za tekstem 5 łamów. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa redakcja za bezpłatne. Ogłoszenia przyjmują się do godz. 3-jej, po zaliczeniu 100 proc. Ze terminowa wychodzenie ogłoszeń administracja nie odpowiada. Każda nowa podwyżka ogłoszeń w „Rozwoju” notna zamawia. Waga 200 g. Liczba w ankiarach u d. Zainrskiego ul. Zamkowa. Tabelkowe i fantazyjne 50 proc. drożej.